

„Evropa to odnese.“ Diplomát Novotný odhalil, jak USA vyždímají kontinent.

Nevyhnutelně (Rozhovor)

- CZ24 News | 22. října 2022

EU/USA: „Američané si mohou diktovat ceny plynu a Evropu pořádně ždímat,“ míní diplomat a bezpečnostní expert Jaromír Novotný. Američané podle něho mohou Evropu hospodářsky destabilizovat a navíc vyvolat konkurenční boj mezi jednotlivými evropskými zeměmi, které budou závislé na americkém plynu. Jadernou hrozbu je prý třeba brát vážně a o míru na Ukrajině by měli jednat USA a Rusové, jak navrhuje Viktor Orbán.

Zatímco sankce proti Rusku od invaze na Ukrajinu narušují světový obchod, Bruno Le Maire prohlásil, že se obává posílení ekonomické moci Spojených států na úkor Evropy. Bojí se, že ozbrojený konflikt skončí oslabenou Evropou a americkou ekonomickou nadvládou. Sám prezident Emmanuel Macron v předešlých dnech kritizoval konkrétně americký byznys s plynem a ve stejném duchu se vyjádřil rovněž německý ministr hospodářství Robert Habeck, který americké ceny nazval „astronomickými“. Jsou ty stížnosti a nepřiliš optimistické vize podle vás relevantní?

Nepochybně relevantní jsou. Američané hřeší na to, že Rusko už vyváží plyn prakticky jen do Maďarska, Srbska a částečně ještě do Polska. Jejich ceny by nebyly konkurenceschopné – ovšem samozřejmě pouze v případě, že by nějaká silná konkurence na trhu působila. Takto si můžou Američané diktovat ceny a Evropu pořádně ždímat. I kdyby se evropská ekonomika ocitla v úpadku a totální recesi, USA by to nijak zvlášť nepoškodilo. Naopak. Vzpomeňme třeba velký hospodářský růst a konjunkturu v USA po první a druhé světové válce, kdy Evropa byla přitom z velké části v troskách. To není nic nového. A obecně zde platí to, že Američané na válce s Ukrajinou zbohatnou, zatímco Evropa to odnese se vším všudy.

Nabízejí se nějaké jiné varianty, jak se vyhnout importu předraženého amerického plynu?

V podstatě žádné neexistují. Čína export do Evropy zakázala, Katar už oznámil, že v tuto chvíli nemůže zvýšit těžbu, hodlá s evropskými zeměmi podepsat dlouhodobé kontrakty, které ale vejdou v platnost až za dva roky. A po celou tu dobu nám nezbude než platit víc za plyn z USA. A já osobně se obávám, že tady může vypuknout obchodní válka v rámci Evropy o to, kdo a za jakých podmínek získá od Američanů lepší cenu.

Maďarský premiér Viktor Orbán navrhuje, aby mírový dialog vedly USA a Rusko, tedy Američané místo Ukrajiny. Souhlasíte s tím. A není to poněkud nefér vůči Ukrajině, nebylo by to pak to známé o nás, bez nás?

Jistěže to není férové, ale dějiny férovost neznají. Když se podíváte do historie, zjistíte, že prakticky pokaždé rozhodovaly o budoucnosti světa velmoci. Takže ano, já se domnívám, že v této věci by se měli především domluvit Rusové s Američany. Teoreticky by při tom měla být i Čína, ale ta si hraje na mrtvého brouka a snaží se zůstat stranou.

Nebezpečí opětovného ruského útoku na Ukrajinu z Běloruska roste, říká to alespoň generál Oleksij Hromov z ukrajinského generálního štábu. Rusové by se podle něj mohli pokusit přetnout hlavní trasy, po kterých putují na Ukrajinu dodávky západních zbraní.

Věříte, že v brzké době se otevře nová fronta ve směru z Běloruska?

To patrně ne, protože těch vojáků je tam opravdu dost málo na nějakou větší akci, natož ofenzivu. A sám běloruský diktátor Alexandr Lukašenko je sice do určité míry Putinovou loutkou, ale není ve skutečnosti nijak proruský zfanatizovaný. Vše, co dělá, má primárně jediný smysl – aby se za každou cenu udržel u moci.

Američané se rozhodli ve vypjaté mezinárodní situaci připomenout své síly jaderného odstrašení. V Arabském moři nechali vynořit ponorku USS West Virginia a vydali zprávu, že ji navštívil americký velitel CENTCOM (centrálního velitelství americké armády) generál Erik Kurilla. Informovala o tom agentura AP. Znamená to něco pro další vývoj?

Řekl bych, že nikoliv více než to zmiňované vycenění zubů. Zatímco Rusové se připomněli atomovými bombardéry, Američané na to zareagovali pro změnu jadernou ponorkou. Otázka je, zda ten vzkaz byl určen jenom Rusku, nebo také Číně či Íránu.

Zažil jste celou totalitní éru a studenou válku, tam se to opakovalo dnes a denně. Například i v době tzv. karibské krize, která vypukla přesně před 60 lety (14. října 1962), když Američané zjistili, že Sověti v tichosti dovezli na Kubu zbraně středního doletu. Tehdy byl svět patrně nejbliž jaderné válce a americký prezident Joe Biden tvrdí, že dnešní situace už dospěla do téhož bodu. Jak to vidíte vy?

Já s tím v podstatě souhlasím. Vidím tam pouze jeden, avšak dosti zásadní rozdíl. A sice že tehdy existovaly de facto pouze dva druhy jaderných zbraní. Buď raketa s jadernou hlavicí, nebo ponorkové torpédo. Dnes už ale existují i taktické jaderné zbraně, takže je těch modifikací mnohem víc, čímž se logicky zvyšuje i riziko, že některá ze stran takovýto prostředek použije. V této souvislosti je určitě velmi zajímavé nedávné prohlášení francouzského prezidenta Emmanuela Macrona, že v případě použití jaderných zbraní při konfliktu na Ukrajině zůstanou francouzské rakety s jadernými hlavicemi ve svých silech. Zatím ale zůstává v této rétorice a v tomto svém postoji sám. Ani Američané nebo Britové se k němu nepřipojili.

[ZDROJ](#)